การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน ในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดจังหวัดชัยภูมิ

APPLICATION OF BUDDHIST PRINCIPLES TO PROMOTE POLITICAL PARTICIPATION IN LOCAL ELECTIONS OF PEOPLE NONG BUA DAENG DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE

[1]พระครูภาวนาพนารัต (สีลวัณตะ ด้วงคำจันทร์), [2]สุเนตร ธนศิลปพิชิต และ [3]พระมหานรินทร์ สุรปณฺโญ

[1]Phrabaidika khanitsat Jayadhammo (Pana Khieo), [2]Sunait Thanasinlapaphichit and [3]PhramahaNarin Surapaññño

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

[1]banana1739@hotmail.com, [2]turee88888888@gmail.com

[3] Narinpempa123@hotmail.com

Received: December 1, 2024; **Revised**: December 28, 2024; **Accepted**: December 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ และ 3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนมีความเห็นต่อระดับการมีส่วน

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[3]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ โดยภารวมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03) รองลงมา ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.99) และด้านกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับ ($\overline{X}$ = 3.99) 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหารียธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับมาก (r = . 981**) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า หลักอปริหารียธรรมกับการมีส่วนรวมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน 3. ผลการนำเสนอการประยุกต์ของหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามหลักอปริหานิยธรรม ประชาชนควรติดตามการนับคะแนนผลการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ควรไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงโดยยึดถือตัวบุคคลเป็นหลัก ควรเห็นด้วยกับการตัดสินใจของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ควรไปตรวจสอบรายชื่อของท่านในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ควรพิจารณากลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น ควรออกมาใช้สิทธิการเลือกตั้งให้มากที่สุดเพราะเป็นหลักการของการมีส่วนร่วม ควรมีการรณรงค์การเลือกตั้งอย่างทั่วถึง โดยให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 2) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามหลักอปริหานิยธรรม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิ ควรร่วมรณรงค์เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลในการไปเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ควรมีส่วนร่วมในการชักชวนบุคคลอื่นๆให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ควรเข้าร่วมประชุมกับภาครัฐ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง ควรเข้าไปช่วยผู้สมัครติดป้ายหาเสียงหรือร่วมเดินหาเสียงกับผู้สมัครสมาชิก ควรกระจายข่าวสารการเลือกตั้งเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิ ควรกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนได้รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง 3) ด้านกิจกรรมของชุมชนตามหลักอปริหานิยธรรม ประชาชนควรสอบถามในประเด็นที่ไม่เข้าใจกับเจ้าหน้าที่ดูแลหน่วยเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ควรทราบกฎระเบียบในการเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง ควรไปช่วยผู้สมัครติดป้ายหาเสียงหรือร่วมเดินหาเสียงกับผู้สมัครสมาชิก ควรมีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานกับหน่วยเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาล ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมท้องถิ่น ส่งเสริมการรับฟังความเห็นของประชาชน ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ประชาชนในชุมชนทราบตามความเป็นจริง ควรเป็นกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของประชาชนในชุมชนจริงๆ

คำสำคัญ : การประยุกต์หลักพุทธธรรม, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, การไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น

Abstract

The objectives of the research were as follows: 1. to study the political participation in using the right in local election of the people in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province, 2. to study the relation between the principle of Aparihaniya Dhamma and the political participation in using the right in local election of the people in Nong Bua Daeng District, Chaiyiphum Province, and 3. to present the Buddha Dhamma principle in order to support the political participation in using the right in local election of the people in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province. The research results found that: 1. The public opinions on the political participation in the local election in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province overall were averaged in all sides at high level (X=4.00). By classifying each side, they were found that the election campaign at the highest level (X = 4.03), using the election right at the level (X =3.99), and the activities in community at the lowest level (X = 3.99). 2. The relation between the principle of Aparihaniya Dhamma and the political participation in using the right in the local election of the people in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province overall was positive at the high level (r = .981). The hypothetical tests found that the relation between the principle of Aparihaniya Dhamma and the political participation in using the right in the local election of the people in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province was positive at the high level with statistical significance: 0.01. 3. The results of the application of Buddhadhamma principle to support the political participation in using the right in the local election of the people in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum pointed out that 1) As for using the election right according to the principle of Aparihaniya Dhamma, the people should follow up the vote counting for the local rulers, use the right to vote for the certain person, agree with the election committee, check their own names on the election list, consider the local politicians, always use the election right t, and thoroughly campaign the election to urge the voters. 2) As for the election campaign according to Aparihaniyadhamma, the people should participate to inform and allure the people to use their rights, join the election campaign of the local administrators and rouse the people to vote, attend the state meeting in order to inform and urge the people to vote, help the candidates publicize themselves, spread the election information, and help the people realize their rights and duties. 3) As for the activities according to the principle of Aparihaniyadhamma, the people should ask the supervisor of the election booths about the unknown matters,

realize some related regulations before election, help the candidates campaign the election, contract the election booths, join the local activities, accept the public opinions, and report the true election information to the people. These must be the real activities of the people in the community

Keywords: Community development role, Buddhist principles, local politicians.

บทนำ

สังคมไทยในอดีตมีการตั้งบ้านเรือนอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เครือญาติกัน ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพันอันนำไปสู่การร่วมกันจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมของกลุ่มตนและเพื่อสนองความต้องการร่วมกันได้เป็นลำดับสืบมา และในความเป็นจริงแม้ในสังคมไทยจะไม่ใช้คำว่า "ชุมชน" เป็นหน่วยทางสังคมมาตั้งแต่เดิม แต่ในสังคมไทยก็มีสาระความเป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในหน่วยงาน ทางสังคมที่เรียกว่า "บ้าน" ซึ่งมีความหมายถึงการที่คนมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อก่อประโยชน์โดยรวมซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี โดยการติดต่อสื่อสารสามารถเรียนรู้ร่วมกันภายใต้บรรทัดฐานจารีตและประเพณีเดียวกัน เพื่อเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขชุมชนจึงทำหน้าที่เชื่อมโยงขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมเพื่อความสัมพันธ์อันใกล้ชิดทางสังคมอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการมีส่วนร่วม (โภวิทย์ พวงงาม, 1553, 9)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) หมายถึงการกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้น โดยความเต็มใจ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะมีการจัดอย่างเป็นระเบียบหรือไม่และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อผลในการที่จะมีอิทธิผลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นไปในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม เพื่ออิทธิพลของกลุ่มการเมืองในการเลือกกำหนดบุคคลในวงการรัฐบาลหรือกดดันรัฐบาลให้กระทำตามที่พลเมืองผู้นั้นหรือกลุ่มนั้นต้องการ ตลอดจนมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐทั้งในการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีลักษณะที่รวมกันสองประการได้แก่ (1) ต้องเป็นไปตามความสมัครใจและ (2) ต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีอำนาจ นอกจากนั้น กิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องเป็นไปตามที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำได้ หรืออาจใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561, 12-13)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของการปกครองในระบอบนี้

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีต่อการพัฒนาระบอบ ประชาธิปไตย สิทธิและภาระหน้าที่ของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามช่องทางและกระบวนการต่างๆ ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และเมื่อประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองพร้อมทั้งตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้ายั่งยืนยิ่งๆขึ้นไป การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถลงประชามติและทำประชาพิจารณ์ได้ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิลงนามเพื่อถอดถอนบุคลากรระดับสูง รวมถึงเน้นการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงบทบาททางการเมืองของตน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อการแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคมของตน (จักร พันธุ์ชูเพชร, 2548, 17)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยยกหลักอปริหานิยธรรม 7 อันเป็นหลักธรรมที่ช่วยให้ใช้ชีวิตบนหนทางแห่งความดี และประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และยังเป็นเครื่องช่วยขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี และสามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม อันได้แก่ 1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2) พร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุมพร้อมเพรียงกัน 3) ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติไว้ไม่ล้ม และล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ 4) เคารพนับถือผู้ใหญ่ 5) ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี 6) เคารพสักการบูชาเจดีย์ 7) จัดให้ความอารักขา คุ้มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น ของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน สังคม และประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง "การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น ของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ" เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Sunvey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปซึ่งอาศัยอยู่ในอำเภอหนองบัวแดง ซึ่งแบ่งเขตการปกครองเป็น 8 ตำบล 130 หมู่บ้าน ประกอบไปด้วย 1) ตำบลหนองบัวแดง จำนวน 17,882 คน 2) ตำบลกุดชุมแสง จำนวน 14,260 คน 3) ตำบลถ้ำวัวแดง จำนวน 10,365 คน 4) ตำบลนางแดด จำนวน 14,3995 คน 5) ตำบลหนองแวง จำนวน 15,369 คน 6) ตำบลคูเมือง จำนวน 12,1444 คน 7) ตำบลท่าใหญ่ จำนวน 8,86868 คน 8) ตำบลวังชมภู จำนวน 8,175 คน โดยแบ่งเป็นชาย จำนวน 50,779 คน เป็นหญิง จำนวน 50,747 รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 101,526 คน"

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนทั่วไปผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองบัวบัวแดงจังหวัดชัยภูมิ แบ่งเขตการปกครองเป็น 8 ตำบล 130 หมู่บ้าน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน101,526 คน จากการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (TaroYamane) (Yamane Taro, 1976, 110) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

2.1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำราและสร้างเครื่องมือเป็นแบบบันทึกเอกสาร เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ เก็บผลการวิเคราะห์ไว้ในแบบบันทึกเอกสาร

2.2 นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลผลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา โดยการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามมาสรุปประเด็นจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาจัดทำเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม รวมข้อคำถามทั้งสิน 50 ข้อคำถาม ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

จากนั้น นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พิจารณาจากค่า IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไป

2.3 นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ มาเป็นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพ ความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ 4) การตรวจสอบและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

3.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best) (Best, John W., 1981, 179-182)

3.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (Correlation Coefficient) วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร และผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r) แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ +1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงถึงการมีสัมพันธ์กันในระดับน้อย หรือไม่มีเลย สำหรับการพิจารณาค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ จากนั้นได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.88 และเป็นเพศชาย จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.12 ตามลำดับ

1.2 อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.34 รองลงมามีอายุ 41-50 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.08 มีอายุ 30-40 ปีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.55 และมีอาย 18-30 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.03 ตามลำดับ

1.3 การศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.37 รองลงมามีการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวนวน 149 คนคิดเป็นร้อยละ 37.34 และมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.29 ตามลำดับ

1.4 อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้างทั่วไป จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 337.35 รองลงมามีอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.55 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 68 คิดเป็นร้อยละ 17.04 มีอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 64 คิดเป็นร้อยละ 16.04 และมีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 32 คิดเป็นร้อยละ 8.02 ตามลำดับ

1.5 รายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39..85 รองลงมามีรายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.81 มีรายได้ 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.55 และมีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.79 ตามลำดับ

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

2.1 ระดับหลักอปริหานิยธรรม ประชาชนมีความเห็นต่อระดับการปฏิบัติตามหลักอปริหานิยธรรม 7 โดยภาพรวม เฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก (X = 4.01, 5.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสตรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก (X = 4.03, 5.D. = 0.90) รองลงมา ด้านประชุมกันเนืองนิตย์มาก (X = 4.02, S.D. = 0.91) ด้านการส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา (X = 4.00, S.D. = 0.88) ด้านการไม่บัญญัติหรือล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ (X = 4.00, S.D. = 0.91) ด้านมีการส่งเสริมรักษาวัฒนธรรมประเพณี (X = 3.99, S.D. = 0.92) และด้านการเริ่มประชุมและเลิกประชุม พร้อมเพรียงกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก (X = 3.98, S.D. = 0.89)

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งท้องถิ่น ประชาชนมีความเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม เฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก (X = 4.00, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก (X = 4,03, S.D. = 0.90) รองมา ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (X = 3.999, S.D. = 0.89) และด้านกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก (X = 3.9998, S.D. = 0.92)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

หลักอปริหานิยธรรม โดยรวม กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก (R=.981**)

หลักอุปริหานิยธรรม โดยรวม กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก (R=.941***)

หลักอปริหานิยธรรม โดยรวม กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก (R=.963***)

หลักอปริหานิยธรรม โดยรวม กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ด้านกิจกรรมของชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก (R=.955**)

4. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามหลักอปริหานิยธรรม ผู้วิจัยจึงสรุปใต้ว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ในการสื่อกตั้งแต่ละครั้งประประชาชนทุกคนควรออกมาใช้สิทธิการเลือกตั้งให้มากที่สุดเพราะเป็นหลักการของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย มีการรณรงค์การเลือกตั้งอย่างทั่วถึงโดยให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งวันที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นควรมาตามเวลาในที่ทำการเลือกตั้ง และในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งประชาชนควรพิจารณาจากผลงานของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

4.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามหลักอปริหานิยธรรม ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ส่งเสริมให้ประชาชนออกมามีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์

ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ควรกระจายข่าวสารการเลือกตั้งเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้มากขึ้นประชาชนควร มีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และในการรณรงค์หาเสียงจะเป็นการกระตุ้นให้กับประชาชน ได้รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองเพื่อหาตัวแทนหรือเลือกตั้งผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อมาพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น

4.3 ด้านกิจกรรมของชุมชนตามหลักอปริหานิยธรรม ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ด้านกิจกรรมของชุมชน พบว่า ในการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นให้กับประชาชนนั้น ควรจัดขึ้นเพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวที่แท้จริง ส่งเสริมให้ประชาชนออกมาแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง การทำกิจกรรมต่างๆ ของประชาชนไม่ควรจะจัดขึ้น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ด้านการเมืองควรเป็นกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชนจริงๆ และควรจัดกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกผู้นำท้องถิ่น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง "การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ" ผู้วิจัยได้สรุปผลวิจัยตามเนื้อหาที่ปรากฏแล้วข้างต้น และมีประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1.ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า โดยภาพรวม เฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก (X=4.00,S.D.=0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก (X=4.03, S.D.40.90) รองลงมา ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (X=3.99,5.D.=0.89) และด้านกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก (X=3.99,5.D.=0.92) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูกิตติญาณวิสิฐ (ธนา กิตติญาโณ) (พระครูกิตติญาณวิสิฐ (ธนา กิตติญาโณ), 2566, ก) ได้วิจัยเรื่อง พุทธธรรมประยุกต์เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดอ่างทองการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดอ่างทองมีการลงคะแนนเสียง การลงคะแนนเสียงในการ

เลือกตั้งเป็นวิธีที่สำคัญที่สุดในการมีส่วนร่วมทางการเมืองการมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายของชุมนุมและการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก (r=.981**) จากการทดสอบสมมติฐาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ปันเต็ม (สุภาวดี ปันเต็ม, 2566, ก) ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่" ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (X=3.06, 5.D.=0.82) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง(r=.788*) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน"

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ การใช้สิทธิเลือกตั้งตามหลักอปริหานิยธรรม ประชาชนควรติดตามการนับคะแนนผลการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น 2) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามหลักอบริหานิยธรรม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิ 3) ด้านกิจกรรมของชมชนตามหลักอปริหานิยธรรม ประชาชนควรสอบถามในประเด็นที่ไม่เข้าใจกับเจ้าหน้าที่ดูแลหน่วยเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พระครูธรรมธรบุญเที่ยง พุทธสาวโก (ลักษณ์พลวงค์) (พระครูธรรมธรบุญเที่ยง พุทธสาวโก (ลักษณ์พลวงค์), 2564, ก) ได้ศึกษาเรื่อง "การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์" ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปของการสื่อสารทางการเมือง พบว่า ผู้ส่งสาร รับสาร ช่องทางการสื่อสาร ผู้รับสาร ทั้ง 4 ข้อ มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านผู้รับสาร ผู้ส่งสารไม่สามารถส่งสารไปให้กับประชาชนได้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน มีความคิดที่จะครอบงำความคิดของประชาชนให้เป็นไปในทางเดียวกัน ตัวสารเองอาจไม่มีความเป็นจริง 2) การสื่อสารทางการเมืองที่เสริมสร้างความสมานฉันท์ พบว่า การสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล พบว่า นักการเมืองมีการแต่งกายเหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะ มีการพูดคุยกับบุคคลที่เห็นต่างทางการเมือง มีจิตเมตตาปรารถนาดีต่อประชาชนทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน มีความประพฤติทางกาย ทางวาจา ทางใจอย่างสุจริต รู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

กิตติญาณวิสิฐ (ธนา กิตติญาโณ). (2566).*พุทธธรรมประยุกต์เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดอ่างทอง.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

โกวิทย์ พวงงาม. (2553). *การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

จักร พันธุ์ชูเพชร. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมือง.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท มายด์พับลิชชิ่ง ลีสซิ่ง จำกัด.

พระครูธรรมธรบุญเที่ยง พุทธสาวโก (ลักษณ์พลวงค์). (2564). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุภาวดี ปันเต็ม.(2566). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาล ตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย.* กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Best, John W., (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.

Taro Yamane. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis,* 3" Edition, Tokyo: Aoyama GakuinUniversity.